

MÓDOS PÉTER

Újra Felsőpulyán

Szemléletváltozásban nagy utat tettek meg az Ausztriában élő magyarok az első, 1988-as kufsteini találkozótól. Kufstein a magyarok számára mindig is a Habsburg elnyomás és erőszak szimbóluma volt, s csak azok, akik mostanában járnak arra, tudják, hogy ez egy különlegesen szép város, rendkívüli természeti adottságokkal. Arról, hogy ki mikor vendégeskedett vagy raboskodott itt az évszázadok folyamán, a turisták sokasága mit sem tud. Feltételezem, az első kufsteini magyar találkozó még a magyar rabok emlékének felidézésével kezdődött, míg az utóbbi évek felsőpulyai (oberpullendorfi) találkozási egészen más hangulatúak.

Felsőpulya Burgenlandban található, nem messze Soprontól, s a táj szépsége és hangulata megegyezik a magyar határ előtti területével. Talán csak tisztább, egyszerűbb, gondozottabb minden. Az országút, a házak, az erdők, a mezők, a szénaboglyák, a boltok és vendéglők is. Szeretem ezt a vidéket, a csöndjét, az egyszerűségét. Egyik, Bécsben élő rokonomnak erre felé van hétvégi háza. Bekóboroltam, és ismerem ezt a vidéket. Emlékszem az 1989-es lázas állapotra is. Egyetemista fiamat vártam akkor haza Nyugat-Európából, és itt várahoztam rá, hogy hazavigyem. A határ még nem tűnt el, a határnyitás előtt voltunk, de az erdők már tele voltak keletnémet menekülőkkal, s éreztem a magyar határörökön is a feszültséget. Magyar részen is, osztrák részen is akkoriban tüzetesen megvizsgálták az irataimat és az autómát. Azóta minden megváltozott, s én szívesen jövök ide.

A sokfelé megrendezett magyar–magyar találkozók közül számomra ez a legkedvesebb. Talán nem csak a táj, a rokon kapcsolatok miatt, hanem azért, mert 2006-ban itt éltem át résztvevőként a legtisztább hangulatú 1956-os megemlékezést, amelyen akkor ott jól megfértek egymás mellett szocialista és konzervatív politikus, kormánypárti vezető és egykori halálraítélt.

Ez a mostani felsőpulyai találkozó ugyanolyan családias hangulatú volt, mint a korábbiak. Würstl Erzs, az egyik főszervező ugyanolyan szigorú, de igazságos osztályfőnöknek látszott, mint korábban is. Minden résztvevő egyéni kívánságát, szállásigényét megpróbálta kielégíteni, ugyanakkor csöndet parancsolt a folyosón és az előtérben trécselő beszélgetőknek.

ZÁRÓNYILATKOZAT

Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége szervezésében a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ), Oberpullendorf/Felsőpulyaváros, valamint a Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület közreműködésével 2008. szeptember 6–7-én 10. alkalommal rendezték meg a „Kufstein” Tanácskozást Felsőpulya városában *A felszívódás veszélye – a fennmaradás esélyei (Magyar szórványok Európában, Amerikában, Ausztráliában)* címmel.

A tanácskozáson 25 országból több mint 300 résztvevő jelent meg. Az elhangzott előadásokban és az azokhoz kapcsolódó vitákban megfogalmazódott a Kárpát-medencében és azon kívül – elsősorban a nyugati világban – élő magyar szórványok iránti felelősségvállalás igénye és szükségessége. A szórványok számos területen a magyarság utolsó bástyáit jelentik. Fennmaradásuk, megerősítésük összmagyar érdek, melyre vonatkozóan konkrét javaslatok hangzottak el.

Ehhez elengedhetetlenül szükséges:

- a magyar állami és kormányzati felelősségvállalás;
- a magyar Országgyűlés égisze alatt létrehozandó intézményesült kapcsolat, melyhez elengedhetetlen a Kárpát-medencei és a nyugati magyar szórványok szükségleteinek feltérképezése, további fogyások mérséklése, illetve megállítása céljából, valamint integrációjuk a szerves magyar szellemi életbe és társadalmi kapcsolatokba.

A tanácskozás résztvevői egyetértésüket fejezik ki az Alsóbodokon, 2008. május 17-én elfogadott nyilatkozat tartalmával. Felkérjük a Magyar Országgyűlést, a magyar kormányt, a magyar politikai pártokat, a határon túli magyar politikai és társadalmi szervezetek vezetőit és tagjait a jelen nyilatkozatban megfogalmazott, az összmagyarság számára elengedhetetlen nemzetpolitikai célkitűzések támogatására.

A Felsőpulyán megrendezett X. „Kufstein” Tanácskozáson jelenlévők felkérjük az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségét a következő tanácskozás előkészítésére és megrendezésére.

Oberpullendorf/Felsőpulya, 2008. szeptember 7.

Felsőpulya

Bevallhatom, én sem tudtam fegyelmезetten végigülni a másfél-kétnapos előadás-sorozatot, s nem csak ki-be járkáltam, vagy az udvaron beszélgettem, de ellátogattam Eisenstadtba is. Magyar lelkemnek jólesett, hogy akár boltban, akár vendéglőben mindenki tudott vagy akart magyarul beszélni. Tudtam, hogy ez nem csupán szívélyesség, ezt diktálja az üzleti érdek is, hiszen a magyar vásárlók és vendégek – furcsamód – nagyvonalúbbak vendéglőben és másutt, mint az igazi osztrákok, burgenlandiak. Jólesett az is, hogy a szálláshelyen az elmúlt két év alatt tovább bővített panzióban emlékezett rám a panziós (nem tudom, hogy tulajdonos-e vagy elegáns alkalmazott), és, noha nagyon későn érkeztem, a zárás ellenére az ital mellé szervírozott valami enivalót is. És jó volt sétálni kora reggel vagy estefelé, és élvezni a csöndet, a rendet, a tisztaságot. Eszembe jutott Nemeskürty István személyes hangulatú naplója az osztrákok rendjéről, józanságáról. Elkóboroltam az erdő széléig, autómmal megálltam egy-egy kis faluban, s mindenütt nyugalom, rend, valami számunkra üdítően ható lassúdad tempó. A házak mindenütt föl voltak újítva, s látszott, hogy komfortosságban is megfelelőek, de sehol nem láttam otrombán újat, hivalkodót. Itt minden olyan, mint száz évvel ezelőtt, csak észrevétlenül feljavítva.

A felsőpulyai tanácskozás családias hangulata mellett tartalmas előadásokban és gondolatokban volt gazdag. Szó esett a szórványban élő magyarság esélyeiről, lehetőségeiről, illetve a határon túli magyarok és az anyaországiak kapcsolatáról. Lapszámunkban Deák Ernő bevezető előadásából közlünk részleteket. Gereben Ferenc szociológussal, a tanácskozások talán legjelentősebb mondandójú résztvevőjével interjút készí-

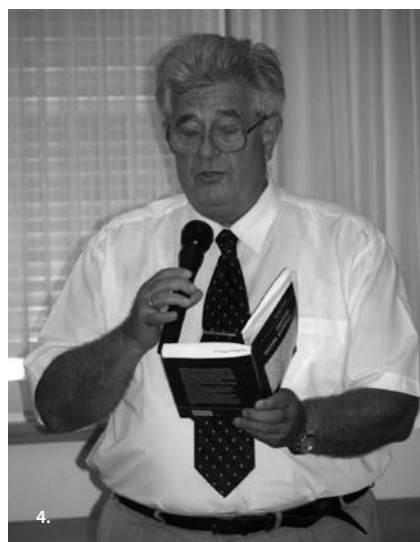
tettünk, amelyet a kutatási eredményeit összefoglaló szemléletes táblázatokkal kiegészítve adunk közre.

Kufsteintől Oberpullendorfig az eltelt két évtized alatt azért jelentős változás zajlott le az Ausztriában élő magyarok egymás közötti kapcsolatában is. Az őshonos (burgenlandi) magyarság és az általuk sokáig kisebbségnek el nem fogadott Bécsben élő magyarság összekapcsolódott. Feltételezem, hogy a két nagy magyar csoport összefogásában szerepet játszott a nagyvonalú osztrák kormány, amely Erhard Busek támogató javaslatára nemcsak a burgenlandiaknak, de a bécsieknek is támogatást nyújt. Így a két csoport összefogásával jelentősebbé vált, regionálisan megalapozott lett az Ausztriában élő magyarok helyzete. A bécsi magyarok intellektuális ereje és Nyugat-Európától Moldváig terjedő nemzetközi kapcsolatai, meg a burgenlandiak tájhoz, házakhoz való hűsége kölcsönösen erősíti egymást.

A két évvel ezelőtti '56-os megemlékezésre Ausztria állami vezetőitől a tartományi és városi előljárókig sokan eljöttek emlékezni és együtt ünnepelni a magyarokkal. Idén ugyancsak magas szinten képviseltette magát a tartományi és a helyi vezetőség is. ■

Liszt Ferenc szülőháza Doborjában

Képek a felsőpulyai találkozóról: 1. Deák Ernő és Wurst Erzsébet
2. Németh Zsolt 3. Göncz László 4. Gereben Ferenc 5. Kovács István
6. Vetési László 7. Duray Miklós 8. A Városháza, a találkozó helyszíne